

Εγκύκλιος Μητροπολίτη Φλωρίνης για την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή: Προσευχή και συγχώρηση

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας](#)

Η έναρξη της [Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής](#) αποτελεί «καιρό χάριτος και σωτηρίας» και πρόσκληση ουσιαστικής πνευματικής επιστροφής προς τον Θεό, υπογραμμίζει ο [Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας κ. Ειρηναίος](#).

Απευθυνόμενος προς τον ιερό κλήρο, τους μοναχούς και τον λαό της τοπικής Εκκλησίας μέσω της φετινής Εγκυκλίου επί τη ενάρξει της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, ο Μητροπολίτης τονίζει ότι η περίοδος αυτή δεν αποτελεί «απλή εναλλαγή ημερών», αλλά «πρόσκληση μετανοίας και ευκαιρία επιστροφής προς τον Θεό», φωτιζόμενη από τον λόγο του Χριστού «Μετανοείτε, γιατί πλησίασε η βασιλεία των ουρανών». Η μετάνοια, σημειώνει, είναι αλλαγή ζωής και καρδιάς, εγκατάλειψη του «παλαιού ανθρώπου» και πορεία εμπιστοσύνης στον Θεό.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ουσία της νηστείας, η οποία —όπως υπενθυμίζει με λόγο του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου— «δεν είναι μόνο αποχή από τροφές αλλά απομάκρυνση από την κακία», ενώ, κατά τον προφήτη Ησαΐα, αληθινή άσκηση είναι «να μοιράζεσαι το ψωμί σου με τον πεινασμένο». Χωρίς αγάπη και έλεος, επισημαίνει, ο πνευματικός αγώνας καθίσταται τυπικός και άκαρπος.

Ως βασικά στηρίγματα της Τεσσαρακοστής προβάλλονται η προσευχή και η συγχώρηση. «Χωρίς συγχώρηση δεν υπάρχει Τεσσαρακοστή. Χωρίς συγχώρηση δεν υπάρχει Ανάσταση», τονίζει χαρακτηριστικά, καλώντας τους πιστούς σε εσωτερική ταπείνωση και συμφιλίωση.

Η Εκκλησία, συνεχίζει ο Σεβασμιώτατος, βιώνει την περίοδο αυτή ως «χαρμολύπη», σταυρική πορεία που οδηγεί στο φως της Αναστάσεως, ενώ υπογραμμίζει ότι η άσκηση δεν είναι ιδιωτική υπόθεση αλλά κοινή εκκλησιαστική εμπειρία, μέσα από τη συμμετοχή στις κατανυκτικές ακολουθίες και ιδίως στη Θεία Ευχαριστία, όπου «η μετάνοια γίνεται ζωή και η άσκηση μετατρέπεται σε κοινωνία αγάπης».

Κλείνοντας, καλεί τους πιστούς να συμμετάσχουν στον πρώτο Κατανυκτικό Εσπερινό της Συγχωρήσεως, επισημαίνοντας ότι «όποιος συγχωρεί ελευθερώνεται» και προτρέποντας όλους να βαδίσουν «με πίστη, προσευχή και συγχώρηση» τον δρόμο της Αγίας Τεσσαρακοστής, ώστε να φθάσουν «συμφιλιωμένοι και ανακαινισμένοι στο ανέσπερο και ζωοποιό φως της Αναστάσεως».

Αναλυτικά η Εγκύκλιος του Μητροπολίτη Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας κ. Ειρηναίου επί τη ενάρξει της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής 2026:

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

† ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΜΕ ΤΗ ΧΑΡΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΕΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΕΟΡΔΑΙΑΣ

ΠΡΟΣ
ΤΟΝ ΙΕΡΟ ΚΛΗΡΟ, ΤΟΥΣ ΜΟΝΑΧΟΥΣ, ΤΙΣ ΜΟΝΑΧΕΣ,
ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΕΣ
ΤΗΣ ΘΕΟΠΡΟΒΛΗΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΜΑΣ

Αγαπητοί αδελφοί και αγαπητές αδελφές μου,

Εισερχόμαστε από αύριο στην Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή, την ευλογημένη αυτή περίοδο του πνευματικού αγώνα. Η Εκκλησία ανοίγει ενώπιόν μας το στάδιο των αρετών και μας καλεί σε αυτογνωσία. Δεν πρόκειται για μία απλή εναλλαγή ημερών, αλλά για καιρό χάριτος και σωτηρίας. Είναι πρόσκληση μετανοίας και ευκαιρία επιστροφής προς τον Θεό.

Στο ξεκίνημα αυτής της πορείας μας ακούγεται ο λόγος του Χριστού, που γίνεται φως και κατεύθυνση για όλους μας: «Μετανοείτε, γιατί πλησίασε η βασιλεία των ουρανών»¹. Η προτροπή αυτή δεν είναι απειλή αλλά μήνυμα ελπίδας. Δεν είναι διαταγή αλλά πατρική πρόσκληση. Η μετάνοια είναι αλλαγή νου και καρδιάς, στροφή από την αυτάρκεια στην εμπιστοσύνη του Θεού, απόφαση να αφήσουμε τον παλιό άνθρωπο και να ενδυθούμε τον νέο.

Η περίοδος αυτή είναι σχολείο αναγεννήσεως και θεραπείας. Ο ίδιος ο Κύριος «νήστεψε σαράντα ημέρες και σαράντα νύχτες»², δείχνοντάς μας ότι ο πνευματικός αγώνας προηγείται της δόξας. Η Εκκλησία, μας καλεί να Τον ακολουθήσουμε στην έρημο της εγκράτειας και της σιωπής μέσα στη βουή του σύγχρονου κόσμου. Πώς όμως είναι αυτό εφικτό; Ο προφήτης Ησαΐας μας υπενθυμίζει τι σημαίνει αληθινή άσκηση: «Να λύνεις τα δεσμά της αδικίας, να μοιράζεσαι το ψωμί σου με τον πεινασμένο»³. Χωρίς αγάπη, ο αγώνας γίνεται τυπικός. Χωρίς έλεος, γίνεται σκληρός και άκαρπος. Όπως διδάσκει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, «η νηστεία δεν είναι μόνο αποχή από τροφές αλλά απομάκρυνση από την κακία»⁴. Η άσκηση αυτή δεν περιορίζεται στο τραπέζι και στα υλικά αγαθά αλλά αγκαλιάζει ολόκληρη τη ζωή του ανθρώπου.

Η προσπάθεια αυτή, για να είναι αληθινή και πολύκαρπη, χρειάζεται δύο βασικά στηρίγματα: πρώτον, την προσευχή και, δεύτερον, τη συγχώρηση. Χωρίς την κατάσταση της προσευχής, ο αγώνας καταντά απλή διατροφική αλλαγή και εξωτερική συνήθεια. Επικίνδυνο σχήμα για τον πιστό. Ο Χριστός μας διδάσκει: «Όταν προσεύχεσαι, μπες στο ταμείο σου και προσευχήσου στον Πατέρα σου που είναι στο κρυφό»⁵.

Χωρίς την δυνατότητα του δευτέρου στηρίγματος αυτό της συγχωρήσεως, η άσκηση μετατρέπεται σε πνευματικό εγωισμό. Ο Χριστός μας επισημαίνει με το λόγο Του: «Αν συγχωρήσετε στους ανθρώπους τα παραπτώματά τους, θα συγχωρήσει και εσάς ο ουράνιος Πατέρας σας»⁶. Δεν μπορούμε να ζητούμε έλεος και να κρατούμε πικρία στην καρδιά μας. Χωρίς συγχώρηση δεν υπάρχει Τεσσαρακοστή. Χωρίς συγχώρηση δεν υπάρχει Ανάσταση.

Εδώ όμως δημιουργείται μια απορία σε όλους: Τι είναι τελικά η Μεγάλη Τεσσαρακοστή που καλούμαστε να ζήσουμε; Είναι περίοδος θλίψης ή χαράς; Πώς μπορούμε να τη χαρακτηρίσουμε; Η απάντηση της Εκκλησίας είναι σαφής: Το σύνολο αυτών των σαράντα ημερών είναι χαρμολύπη. Είναι σταυρός που από το σκοτάδι οδηγεί στο φως. Ο Απόστολος Παύλος μας προτρέπει: «Αποθέστε τον παλιό άνθρωπο με τις πράξεις του και ντυθείτε τον νέο»⁷. Και εδώ ακριβώς ας μπολιάσουμε τα λόγια του ψαλμωδού που μας διαβεβαιώνει ότι: «Καρδιά συντετριμμένη και ταπεινωμένη ο Θεός δεν θα την περιφρονήσει»⁸. Τι χρειαζόμαστε λοιπόν στο διάστημα αυτό; Διάθεση επιστροφής και συναίσθηση της αστοχίας στην πνευματική μας ζωή. Ο προφήτης Ιωήλ επιμένει να μας τονίζει τα λόγια του Θεού: «Επιστρέψτε σε μένα με όλη σας την καρδιά»⁹.

Η Αγία Τεσσαρακοστή δεν βιώνεται ιδιωτικά αλλά εκκλησιαστικά. Δεν είναι ατομική άσκηση αλλά κοινή πορεία, χωρίς εγωισμό και κατάκριση. Ας συμμετέχουμε στις Ιερές Ακολουθίες αυτής της ξεχωριστής περιόδου, στους Κατανυκτικούς Εσπερινούς, στο Μέγα Απόδειπνο, στους Χαιρετισμούς της Υπεραγίας Θεοτόκου και στη Θεία Λειτουργία των Προηγιασμένων Δώρων. Στόχος αυτής της προσπάθειάς μας δεν είναι απλώς η εγκράτεια, αλλά η κοινωνία μας με τον Χριστό και η συμμετοχή μας στα Μυστήρια της Εκκλησίας, και ιδιαιτέρως στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Εκεί ακριβώς ολοκληρώνεται ο αγώνας. Εκεί ο άνθρωπος ενώνεται με τον Αναστημένο Χριστό. Εκεί η μετάνοια γίνεται ζωή και η άσκηση μετατρέπεται σε κοινωνία αγάπης.

Αγαπητοί μου,

Στη Φλώρινα, στην Πτολεμαίδα, στο Αμύνταιο και στο Λαιμό των Πρεσπών θα

τελεσθεί σήμερα το απόγευμα ο πρώτος Κατανυκτικός Εσπερινός της Συγχωρήσεως.

Ας μην απουσιάσουμε από αυτό το ξεκίνημα. Δεν είναι καλό να μείνει καμία καρδιά κλειστή στη χάρη της συγχωρήσεως. Αυτή είναι η πύλη της Αναστάσεως και το πρώτο βήμα της ελευθερίας. Όποιος συγχωρεί ελευθερώνεται. Όποιος ταπεινώνεται υψώνεται. Όποιος συμφιλιώνεται ήδη γεύεται τη χαρά.

Η κοινή προσευχή είναι η δύναμη της Εκκλησίας. Εκεί οικοδομείται η ενότητα, εκεί θεραπεύονται οι πληγές, εκεί μεταμορφώνεται ο άνθρωπος. Πότε χρονικά συμβαίνει αυτό; Πολύ απλά όταν επιτρέψει ο ίδιος ο άνθρωπος να τον πλησιάσει ο Θεός στη ζωή και στη καθημερινότητα του. Ας βαδίσουμε λοιπόν ενωμένοι τον δρόμο της Αγίας Τεσσαρακοστής με πίστη, προσευχή και συγχώρηση, για να φθάσουμε όλοι μαζί, συμφιλιωμένοι και ανακαινισμένοι, στο ανέσπερο και ζωοποιό φως της Αναστάσεως του Χριστού μας.

Ευχέτης όλων σας προς τον Χριστό

Ο Επίσκοπός σας

† Ο Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας **ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ**

Παραπομπές:

¹ Ματθ. 4,17

² Ματθ. 4,2

³ Ησ. 58,6-7

⁴ Ιω. Χρυσόστομος, PG 49, 232

⁵ Ματθ. 6,6

⁶ Ματθ. 6,14

⁷ Κολ. 3,9-10

⁸ Ψαλμ. 50,19

⁹ Ιωήλ 2,12